

Mūzeja gariņš stāsta

12. SKOLĒNI, DEPUTĀTI UN LATVIJAS DĀRGUMI MŪZEJĀ

Pavasari atnākot un gāju putniem atgriežoties, arī Mūzeja pagaidu mītnē es vēroju lielāku rosību. Šaurajā vestibilā reizēm pat gariņam ir grūti izspraukties cauri skolēnu bariem. Te no Liepājas, te no Preiļiem, te tepat no Rīgas. Kādreiz viņi sēdēja un mācījās izstāžu zālē. Tagad pagrabā iekārtota atsevišķa istaba, kur arī var darboties. Kad uzbūvēs Nākotnes Namu, būs pavisam lieliski, jo skolēniem būs atsevišķa mācību telpa blakus izstāžu zālēm. Mūzejs ir lepns par savu Izglītības nodaļu.

Atceros, kā viss tas sākās. Tas bija 1996. gadā. Toreiz mani uzjautrināja kāds gadījums. Mūzeja izpilddirektore bija satraukusies, ka skolēni tik tā vien skraidot pa zāli. Neesot nekādas disciplīnas. Tas mani interesēja – kā gan tā? Un, šausmas! Tik tiešām skraidīja no stenda uz stendu ar lapiņām rokā un visu laiku ko pierakstīja. Tad sanāca kopā ar Mūzeja skolotāju Ievu un sāka aizgūtnēm cits caur citu stāstīt, ko atraduši un ko tas viss nozīmē. Izrādās, ka viņiem standos bija jāatrod deportēto mantiņas, kas viņus interesē, un jāpastāsta, kā tās viņiem varēja palīdzēt izsūtījumā. Man toreiz likās, ka tā viņi, kopā strādājot, iemācījās daudz vairāk par Sibīriju nekā, solos sēžot un lekciju klausoties.

Tā arī tagad. Viņdien bija jocīgi. Mācību telpā sēž Saeimas deputāti un spēlē skolēnus! Visa Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisija. Arī viņiem bija jāapskata piemiņas lietas, kuras gan viņi drīkstēja paņemt rokās un aptaustīt. Un arī viņi, cerams, kaut ko labu iemācījās gan par Mūzeju, gan par to, cik svarīga tautai sava valsts, kas tautu pasargā un par to gādā. Bet visvairāk par to, ka tieši viņi par to ir atbildīgi.

Taču šais dienās jau otru gadu notiek kas pavisam sevišķs, un pie tam ne tikai Mūzejā Rīgā. Mūzejs rīko konkursu "Cilvēki – Latvijas novadu dārgumi," kas veltīts Latvijas simtgadei. Jaunieši visās Latvijas malās meklē šos simtgades dārgumus, par viņiem vāc materiālus, liecības, piemiņas lietas un ļoti radošos veidos izstāsta viņu stāstus. Tie ir bijuši vai ir cilvēki, kas veikuši labus darbus savā novadā un izrādījušies par piemēru citiem. Šogad novadu žūrijas tiekas Liepājā, Iecavā, Valmierā un Daugavpilī. Un maijā – Mūzejā.

Arī pagājušajā gadā konkursa finālisti bija Mūzejā – stāstīja un rādīja. Mani ļoti aizkustināja visi, bet sevišķi divi. Kurzemniece Katrīna Ližbovska stāstīja par savu vecvectēvu Ernestu Laumani, kurš dienējis Latvijas armijā un Latviešu leģionā, padomju laikā divreiz notiesāts un ieslodzīts soda nometnēs. No nometnes viņš rakstījis vēstules savai meitai Brigitai, Katrīnas vecmātei. Mans gariņa gars iesila, lasot: "Mordovijā, Vasarsvētkos 1962. Mīļo, mīļo gariņ!" To visu varat apskatīt Mūzeja mājas lapā.

Un tad pavisam dzīvs gars, garīdznieks, Baltinavas katoļu baznīcas priesteris Staņislavs Prikulis. Par viņu stāstīja Agrita Luīze Kušnīre. Viņš, liekas, ir Baltinavas dvēsele un cilvēks, kas domā un gādā par jauno paaudzi: organizē sportu, vada skautus un gaidas. Cilvēks, kas ar savu garu iejūsmina. Viņš pats bija klāt, kad Agrita stāstīja. Es nodomāju – ir, ir mums ne tikai varoņi pagātnē. Viņi nekad nebeidzas. Mūsu latviskais gars ir dzīvs.

Ar Izglītības nodaļas darbu varat iepazīties Mūzeja mājas lapā:

<http://okupacijasmuzejs.lv/lv/skolam/>

Par Ernestu Laumani:

<http://okupacijasmuzejs.lv/konkurss/atklaj-dargumus/Ernests-Laumanis-15>

Par Staņislavu Prikuli:

<https://prezi.com/4quvkgolnvti/cilveki-novada-dargumi/>

Novadu skolu apmeklējumus Mūzejā atbalsta Skolu atbalsta programma:

<http://okupacijasmuzejs.lv/lv/skolam/skolu-atbalsta-programma/>

Skolu atbalsta programmu pirms 20 gadiem ierosināja ASV Daugavas Vanadzies. Tai var ziedot gan Mūzejā, gan Mūzeja mājas lapā, gan pie Mūzeja pārstāvjiem ārzemēs.

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts